

A „KELET” előfizetési díja:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Nem jelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az ÉRTÉKESB CÍKKEK DNÁZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak
Hatszor lasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitátor 5. sz.
Nyitléri czikkek
gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Bécsből.

Bécs, márcz. 22.

Rendkívül érdekes látványt nyújtott a két delegáció külügyi vitája, főleg annak, ki szemlélhette a küzdelmet vagy épen alkalmat volt bepillantani a coulissák mögé is, és megismerni a tényezőket; mert a magyar cancellaria épületének magyar közönségével és szónokaival szemben oly ellentétet képezett az osztrák urak házában összegyűlt közönség és delegáció felfogása, hogy a dualistikus alkotmány minden ereje sem lenne képes ez ellentétet áthidalni, ha a külügyi politika más irányt, más vezért, vagy talán csak más mértéket venne.

Mert hiába van az uri utcai szép terem menynevezetén az angyal szájába adva „im-perium sine fine dedi” — az osztrákok oly kevés érzékét tanusítanak a nagyhatalmi állás körülményei, sőt egyszerűen a nemzetközi helyzet legközvetlenebb veszélyei iránt is, hogy legnagyobb hírből álló államférfiaik, mint Giskra, Kuranda, Herbst, nemcsak megtagadnak a veszélyes külügyi helyzettel szemben minden eszközt a külügyi kormánytól; de egyenesen tagadják a veszélyeket. Egy Grocholszky, Weber vagy Walterskirchen akad ugyan, ki (bár nagyon különböző szempontokból) Oroszország hatalmi terjeszkedésében és a keleti ügyek általa történhető rendezésében látja a veszélyt, mely fenyeget, de ez őszinte emberek vagy csak az újabb nemzedék vagy más nemzetiség szülöttjei, a régi garda, mely uralkodik Ausztriában, tagadja azt kerekben, vagy a kül-veszéllyel szemben, számítgatja papírjainak Cursus vesztését és saját költségvetésének deficitjét, mintha a deficit és bankrott nem biztosabb lenne akkor, ha Oroszország terjeszkedésével, folytonosan fokozni kell hadi budgetünket, veszteni hiteltünket, küzdeni a nemzetiségekkel, kiszorítani a nemzetközi concertból — és később, eladósodva, meggyengülve provokálhatni Oroszország által háborúra.

A magyar delegáció sem akar közvetlenül háborút Oroszországgal, de megfelelőleg a magyar közvélemény helyes érzékének, követeli azt, hogy Oroszország visszavonulása bírassék, és keleten a hatalmi egyensúly az ő javára, a mi rovásunkra meg ne rontassék. Most már senki sem értelmzi ezt úgy, hogy Törökország helyreállításáért folytassunk háborút; sem úgy, hogy a keresztények sorsa, vagy a kisebb államok függetlensége ne biztosíttassék; ezeket most már a magyar közvélemény concedálja és a magyar delegáció minden tagja osztja; de minthogy Oroszország nem csak a háboru elején, de az alatt is, sőt biztos tudomásom szerint, a békekötés

alatt és után is elősmerte Európa azon jogát, hogy a Kelet ügyeinek rendezésébe beszóljon, így igen természetes, hogy nem harcias, provokáló magatartás az, mit gr. Andrássy követ és mit a magyar delegáció kifejezésre jutott; mert egyszerűen Oroszország adott szavának, sőt írásban kiállított kötelezettségének bevéltásáról van szó — ha lehet szép-szerűen és erre való a kongressus, ha nem, akkor Európa vagy annak egy része segéd-mével, vagy ha kell, a nélkül is, kényszeríteni kell őt szavának bevéltására.

És csak ez eshetőségre való előkészület képezi a hatvan milliónyi hitel tárgyát. De ezt a régi osztrák garda nem akarta megadni, csak a fiatal nemzedék pár tagja, a nemzetiségi fractiók és az urakháznak tagjai képezik azon 39 szavazatot, mely az osztrákok közül a hitelt gróf Andrássynak megadta; ez tisztességes többség azon 20 szavazattal szemben, mely áradozott ugyan bizalmtól, áldozatkészségtől, de a pénzt megtagadta; azonban ne felejtjük el sem azt, hogy a német elem többsége ellene volt, sem azt, hogy a többséget a legellentétebb elemek képezik; ebből, természetesen, nem következik az, hogy a szavazatnak nagy jelentősége és a külügyi kormány nagy súlya nem lenne abban feltálalható, de igen is az, hogy ezen áramlatokkal számolni kelle és a magyar közvélemény nagyon jól tenné, ha ezt tekintetbe véve, itélné meg Andrássy állását, politikáját, mert akkor bizonyára több méltánnyal viseltetnék az iránt.

Nem következik ebből az, hogy a további és ha kell erősebb actió lehetetlen lenne. Az a támadás, mely Andrássy politikája ellen most minden oldalról irányozva volt, a jövőt is illette; a későbbi actió már könnyebb lesz; a ki még nem uszott, az fél a víztől, ha beugratják — uszni fog tovább!

— A képviselőház igazságügyi bizottsága szombati ülésében tárgyalás alá vette a bírói függetlenségre vonatkozó törvényjavaslatot.

Bokros előadó a tjavaalatot, melynek némely intézkedései feltétlenül szükségesek s a többi rendelkezés is a részletes tárgyalásnál leg-helyesebben vitatható [meg, általánosságban elfogadásra ajánlja.

Chorin a jelen javaslatot általánosságban sem fogadja el, annyival kevésbé, mert a három év leteltével a javaslat nélkül visszaállnak a bírói függetlenség iránti törvényeik hatályai.

Perczel miniszter kiemeli, hogy a kormány e javaslatot tisztán csak az igazságszolgáltatás javítása szempontjából terjeszt elő s a hatalmi kérdés egyáltalán nem lebegett előtte, kéri a nám rajta, mert nem úgy beszél, semmit sem úgy tesz, mint mások, nem öltözik rangja szerint, nem hord drága indiai sálakat, kalapján tollakat, mint az előkelő hölgyek szoktak; arca, oly halovány, az ember azt hihetné nincs is élet benne. A más két kisasszonyka kissé választékosabban öltözködik, s egy kicsit elevebben is néznek ki; de az ifjú urak közül a nagyobbik olyan mint egy valóságos bolond; magában beszél hangosan, s olyan arezokat s taglétéseket csinál néha, hogy az embert a félelem gyöttri tőle. A marquis ur pedig, bár adakozó jászvú is, nagyon haragosnak néz ki. Szóval uram, elhibeti ön, hogy a kastélybeli cselédség fél tőlük s igen örül, hogy gyertyagyújtáskor valamennyit elbocsátják, hogy családjánál töltsse az éjet; mert az új marquis egyetlen cselédett sem hozott ide magával, kitől valamit megtudhatna az ember. A kastélyban használt cselédek csak napszámba járnak bé, miután a régiakat mind elbocsátották. Ugy hogy azou tizenkét óra alatt, estétől reggelig, egy lélek sem tudhatja mi foly a kastélyban.

— De hát honnan gyanítják, hogy valamikülönösebb dolog foly na ott? Meglehet a Balma család egyszerűen szereti jól aludni s terhőkre van a cselédek raja.

— Oh, nem úgy van; [ők nem alusznak. Folytonosan elő s hátra futkosnak a kastélyban, le s fel a lépcsőkön, keresztül a régi hosszú folyosókra, vagy beülnek olyan termekbe, melyek száz év óta is kátlatlanul állottak. Elő s hátra húzágálják a butorokat, rakosgatják egyik szegletből a másikba, majd hangosan beszélnek, kiabálnak, énekelnek, nevetnek . . . azt mondják, néha még verekednek is, mert oly zaj van né-

bizottságot, hogy szintén ily objectiv szempontból vegye bírálat alá a javaslatot s fogadja el azt általánosságban. A részleteknél kész hozzájárulni a czélnak megfelelő minden módosításhoz.

Horánszky szintén több kifogást tesz a tjavaslat ellen.

Szükségesnek tartja, a javaslatot egy 3 tagu albizottságnak kiadni átdolgozás végett.

Horváth Lajos sokban osztozik Horánszky és Chorin nézeteikben.

Neki is vannak aggályai, de ő minden oly intentiót, mely a jó igazságszolgáltatás első faktórána a bírói karnak javítását czélozza, kész támogatni s a jelen javaslatot csak azért, mert hiányos, vissza nem utasítja.

Hodossy hozzájárul Horánszky indítványához. Az albizottság kiküldését elfogadja.

Bokros előadó szerint a javaslat §§-ai hat különböző elvi rendelkezést tartalmaznak, a melyek nem így általánosságban, hanem külön-külön vitathatók meg leghelyesebben. Ha nem is akarja a bizottság azonnal véglegesen megállapítani a szöveget, legalább az egyes kérdéseket sorban vegye tárgyalás alá, mert csak akkor lesznek határozatok hozhatók.

Hammersberg a tjavaslatot általánosságban elfogadja, bár annak némely intézkedéseit ellenzi.

Marsovszky több helyes intézkedést látván a törvényjavaslatban, azt általánosságban elfogadja.

Schmauz az albizottságtól gyors eredményt nem vár s a tjavaslatnak elfogadása s a részletes tárgyalásnak megkezdése mellett nyilatkozik; megjegyezvén, hogy az áthelyezéshez csak mint fegybüntetéshez járul hozzá.

Chorin csatlakozik Horánszky indítványához.

A bizottság erre 5 szavazattal 4 ellenében elfogadja általánosságban a törvényjavaslatot. A részletes tárgyalás keddre halasztotván, az ülés véget ért.

— Tanuljunk oroszul! A prágai „Pokrok” „Tanuljunk oroszul” cz. cikkében felhívja a csehekét, hogy oroszul tanuljanak. Oroszország — mond a cseh lap — az utolsó hadjárat előtt is hatalmas volt, s minden feltétellel birt arra nézve, hogy előnyösen fejlődjék. Minden elfogulatlan ember az európai nyugaton már rég meg volt arról győződve, hogy Oroszország minden tekintetben óriási lépésekkel előre halad. Ha ez a török háboru előtt így volt, hogy lesz csak most, a [mídon ezen hatalom a keleti népek lánczait szétlörve, a Feketetengert hatalmába kerítette s befolyását a Balkán félszigetre kiterjesztette. Erről írni is felesleges, a mídon Törökország romba dől s Angolország hatalma aláesva van. Oroszország hatalma napról-napra növekszik s Európának legerősebb birodalmává

ha, mintha valóságos boszorkány-gyűlést tartanának.

— S honnét tudják ezt az emberek olyan jól, ha mindenkit oly korán elküldenek a háztól?

— Ugy van, és még bé is zárkoznak, eltorlaszolniak ajtóit, ablakot, miután körül járták a házat, s megbizonyosodtak a felől, hogy senki sem kémleli őket. Hanem a kertész fia egyszer kíváncsiságból elbujt egy szekrénybe, hogy lássa mit csinálnak, és azt majd hogy nem az ablakon dobált ki, és annyira meg volt szegény ijedve, hogy beteg lett belé, mert azt állítja, hogy az urak s a kisasszonyok mind, maga az öreg marquis, úr is ördögönek voltak felbőltöve, úgy hogy bárkinek is haja ég felé meredhetne, mikor így látná őket s oly beszédeket hallatnak, mibez hasonlókat még nem hallott az ember.

— Ez szép, ezt már szeretem Peirecote asszony! A dolog nagyon kezd érdekelni! Az oly régi kastélyok, melyekben ördögök és kísértetek nem járnak, ugy sem érnek semmit.

— Ön nevet uram; nem hiszen nekem? Nős hát azt mondom, [hogy leányommal együtt lehetőleg közelről leskelődtünk és láttunk is bizonyos dolgokat?

— Nő jól van! hadd halljuk, beszélje el.

— Láttunk egy régi ablak táblanyílásánál, mely nem zár olyan jól, mint a többi, s a kastély régi fegyvertárába szolgált, meggyújtott gyertyákat oly gyorsasággal ide-oda mozogni, hogy az ember megesküdhett volna rá, hogy csak az ördögök járhatnak vele úgy, [hogy ki ne aludják. És azután hallottunk a kastélyban szélzugást és mennydörgést, ámbar kűn éppen ilyen szép, tiszta fagyos éj volt, mint a ma esteli. Ekkor egy vad sikoltás hangzott, mintha valakit gyilkolnának s nekünk a vér megfagyott ereinkben. Csak a mult

válk. Magától értetődik, hogy ily hatalomnak nyelve is nagy tért foglaland. Ez által nem akarjuk mondaní, hogy az orosz nyelv a bolgár és szerb nyelv helyett mindenben és mindenütt uralkodni fog; de az áll, hogy ezek a felszabadító hatalomnak nyelvét örömetst fogják tanulni. Ez természetes kifolyása a jelen háboru eredményének. A társalgási nyelv a montenegróiak, szerbek, bolgárok és a románok közt egy részről, másrészt pedig az [oroszok közt ugyanezen nemzetekkel, nem lehet más mint orosz, s ebből következik, hogy nekünk is az orosz nyelv szükségessé válik. Oroszország nem képes maga a feladatot keresztül vinni, annál kevésbbé a szerbek s a bolgárok, a többieknek is (t. i. a szlávoknak) hozzá kell járulni. Ennélfogva hívjuk fel kézműveseinket, a kik nem levén megelégedve az itteni sorsukkal, Amerikába — mint az többször eddig történt — akarnak kivándorolni, tanulják az orosz nyelvet s menjenek szláv testvéreinkhez: ez által anyagilag és szellemileg egymáshoz közeledni fognak.

A keleti kérdés.

Az angol orosz viszonyok alakulása mind rosszabb lesz. Pillanatra úgy tetszik, mintha az ellentétek oly éles mérvet öltönnének, hogy az összeütközés kikerülhetlenné válik. Azonban — dacára a pétervári lapok kihívó hangjának — még mindig kérdéses, hogy a békés kiegyenlítés nem lehetséges-e. E diplomáciai előjáték a congressus ügyét késlelteti, — ha ugyan egészen meg nem akadályozza. Egy bécsi hír tudni akarja ugyan, hogy Andrássy a congressus tervéhez még azon esetre is ragaszkodnék, ha Angolország azon való résztevését megtagadná; nekünk azonban ugy tetszik, hogy egy ily csonka congressus a sikernek még kevesebb kilátásával foghatna munkájához. Nem lenne egyéb az, mint a három császári állam megbizottainak találkozósa; s monarchiánk aligha az elszigeteltség kellemetlen helyzetébe nem kerülne.

A congressusra különben a „Wiener Abendpost” egy bécsi levele szerint, Oroszország Ignatiev és Schuvalovot küldi. Egy hír azt jelenti, hogy Oroszország Németerország sürgetésére beleegyezett abba, hogy — tekintet nélkül a békefeltételeknek a hatalmakkal való közlésére, — betervezzük azokat a congressusnak is, azon határozott kijelentéssel azonban, hogy Európa azon soha nem tagadott joga, hogy e békefeltételeket diskuziálhatja, korántsem foglathatja magába az irányadó s Oroszországot föltétlenül kötelező határozás jogát.

Londonban különben a san-stefanoi prelimináris egyezség közzététele nem oszlatta el ama hitet, hogy Oroszország és Törökország közt léteznek titkos egyezkedési pontozatok is. A kabinet vonatkozása a congressuson való részvételtől ennek folytan növekvőben van.

héten történt ez uram! Mi aztán leányommal siettünk menekülni onnét, mert cseppet sem kétkedünk, hogy valamely gonoszított ment ott végbe, s nem akartunk volna tanukul szerepelni. Magunk fajta szegény embereknek csak kárára szolgálhat, ha gazdagok ellen tanuskodik; ha később is, de az mindig bekövetkezik. Szóval haza jöttünk, de egész éjjel be nem hunytuk szemünket, más nap reggel azonban, a kastélyban minden rendben volt; a kisasszonyok csak ugy nevetgéltek s daloltak a kertben, mint máskor, s a marquis ur element a templomba misét hallgatni, mert éppen vasárnap volt.

Csak hogy — mint a cseléd beszélték — azon éjjel több mint hatvan száz viaszgyertya égett el s az estelihez felhordott sok étel mind az utolsó falatig meg volt éve.

— Hahaha! ugy látszik azok vigan ünneplik meg a boszorkány-éjet!

Minden este, miután ebéd után eltávoztak holmit a nagy étteremben, újból asztalt teitnek, s nagymennyiségű sülteket, hideg étkeket, tésztát, befőttet, borokat raknak fel. Azt senki sem tudja, hány órakor, és minő vendégek társaságában költék ezt el; hanem mindenesetre oly szellemekkel van dolguk, kik nem csak párából táplálkoznak. Reggelként a karszékek mind a nagy salon kandallója körül állanak, s a kastély többi részében semmi nyoma nem látszik az éjjeli nagy zárvavárnak. Egyedül az feltűnő még, hogy a kastély, egész egyik szárnya, mely már régi idő óta lakatlan állt, most ugy el van zárva és rezeselve, hogy oda senki még az óra hegyét sem dughatná bé. Hanem különben igen kevés cselédet is tartanak, egy ily nagy háztartáshoz s akkorra uri személynéhez képest, senkit sem is fogadtak el még házuknál, a tiszte-

Galatzi hírek szerint a Dunahajózás megnyitottat e hó 23-án már három hajó érkezett meg, 24-én négy hajót várnak. A vinállás a Sulina-ágban 15 láb.

A Scutarinál összpontosított török csapatok Bujukdere környékére helyeztettek át, hol 15,000 főnyi katonaság számára tábor alkíttatik; egy másik tábor Karaknál, a Feketeten-ger bejáratánál létesítetik.

Hírszerint Munif efendi nevezetik ki Pétervárra nagy követnek.

Oszmán pasát e hó 24-én Reuf pasával Konstantinápolyba várják.

Az oroszok nem nyomulnak előre.

A török birodalomban forradalmi mozgalmak vannak. Mig az orosz hatalom kitépi a birodalom testéből a legvirágzóbb tartományokat, Törökország ázsiai részében az arab lakosság nyílt lázadással fenyegetődzik. Az izgalom és bujtoztatás főfészkei különösen a városok. A szultánt e hírek rendkívül komorrá tették. Most látja, hogy még Ázsiában sem találhat biztos menedékre.

A san-stefanoi békeszerződésről a lapok a legkedvezőtlenebb ítéletet mondanak. Az angol sajtó kivétel nélkül elfogadhatlannak tekintti azt Európára nézve. A bécsi lapok közül a „N. Fr. Presse” szintén a leghatározottabban elléti a szerződést, de nem hiszi, hogy akár congressuson, akár más módon immár ki lehetne a török birodalmat Oroszország karmai közül ragadni. A „Fremdenblatt” úgy nyilatkozik, hogy e szerződésnek Europa által való jóváhagyása egyenlő lenne azzal, hogy Oroszország a haldokló Törökország egyetemes örökösének ismertetik el.

A montenegróiak nagyon meg vannak elégedve háboru eredményével, illetőleg a terület nagyobboldással, mely 190 négyzög mértföldet tesz, annyi lakóssal, mely a Fekete hegycsúcsok eddigi népességét kétszeresen is meghaladja. Ausztria-Magyarország a berlini congressuson állítólag nem tesz kifogást az ellen, hogy Montenegro-nak oly helyzet biztosíttassék, mely az ország békés belső fejlődését lehetségessé teszi.

A san-stefanoi béke-praeliminárek.

1. czikk. Hogy vége szakadjon a folyton tartó viszályoknak Törökország és Montenegro közt, a két ország határa a mellékelt térkép szerint a következő módon fog helyreigazíttatni.

A Dobroticza hegytől kezdve Bileken át egészen Koritóg a conferentia által megjelölt vonalat fogja követni a határ, innét kezdve az új határ Gaczkóig (Metochia-Gaczkó Montenegro-lesz) a Piva-Tara egyesülése irányában fog ha-

lendő uron s a polgármesternen kívül, kiket a marquis ur csak dolgozó szobájában látat, s legnagyobbik leányát kivéve, a többi gyermek közül egy sem jelent meg otléltek alatt. A kisasszonyoknak nincs komorájuk, s ugrylátszik ök is, az urak is, hozzá vannak szokva, magukat szolgáltni ki. A szoba takarítást is napszámos nőkkel végeztetik, kiknek aztán utat adnak, mi-helyt sepertek, s elraktak holmit; s aztán tudja uram, a férfiak olyan együgyűek abban a részben! Ha asszonyok nincsenek beleelegyedve a házi ügyekbe, mit se lehet tőlük megtudni.

— Ez igazán kétségbeéjtő is, kedves jó Peirecote asszonyom, szóltam, alig tartóztatva meg magam, hogy hangosan fel ne kacagjak.

— A biz az, uram, a biz az! Oh ha fiatalabb volnék, s nem félnék, hogy egy jó hűlést szerzek magamnak, a hosszas leskődéssel csakhamar kitudnám én, hányszán vagunk velök. Csak a mult napokban is például, mondta egyik szolgáló, ki az ágyakat [veti, hogy az egyik kisasszony ágya előtt, csak egy páratlan reggeli czipőt talált. Bármennyire rajtgeessen is az ember valamit, szórakozottsága felől soha sem egészen biztos! Nős tehát uram! találja ki mi állt ott a boszorkány táncz közben elvesztett bőr czipő helyett?

— Ugyan mi? Egy tűzesszemű varasbéka? Vagy tázes löptök, mely elégette a szegény szolgáló kezét!

— Nem uram, egy szép kis kivágott papucs fehér atlacból, gyönyörű arany szegélyű rózsaszínű szalagoskorral díszítve!

— Az ördögben! ez már valóban boszorkányságra mutat. Tiszta világos, hogy azok a kisasszonyok seprűnyelen ellovagoltak a bálba!

(Polyt. kőr.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Az ödenweileri kastély.

Elbeszélés.

Írta:

Sand György.

VIII.

Boszorkány-gyűlés.

(Polytatás.)

— Ez érthető Peirecote asszony; és ha vesztett is általa a történet regényességéből, erkölcsi szempontból nagy nyereségnek mondható. Ez urat tehát ezen alkalmasint kegyed előtt is ismert szólásformával lehet jellemezni:

„Bolond eszü, de jó szívű!”

— Igaza van uram, és szomorú dolog, elmondhatni, hogy néha nagyon okos észszel rossz szív van egybektőre. A ki önmagára gondol, az csak is önmaga iránt jó . . . Hanem mind e mellett még sok csodálatos és megfietetlen marad fenn ez ódon házra nézve. Bleitől fogva oly dolgok történtek az ödenweileri-i kastélyban, melyeket az oly szegény elméjük, mint én, nem bírnak felfogni. Először is azt mondják, hogy a Balmák, nemzedékről-nemzedékre, valamennyien boszorkány mesterek voltak, és ha valaki nekem azt mondja, hogy a legidősebb kisasszony is ott a kastélyban ugyanazon mesterséget űzi, hát nem csodálko-

ladni, éjszokról közeledvén a Drinához egészen ennek egyesüléséig a Limmel. A fejedelemségkeleti határa e folyó lesz egészen Prijepoljeig és Rohajon át Szuha Planina felé fog tartani (Vihó és Rohaj Montenegró lesz.) Rugovót, Plavát és Guszinjét bekerítve a határvonal a hegylánczolatot fogja követni Schlieben és Paklenen át, és éjszaki Albánia határa mentében Koprivnik, Baha vrh és Bor vrh hegyek gerincein vonul végig egészen a legmagasabb csúcsig Prokletiig. E pontnál a határ a Biszaskik csucsnak kanyarul és egyenes vonalban tart az Ijiczeni-hoti tőig, Ijiczeni-hoti és Ijiczeni-kasztrati között; most átkel a Szkutari tón, és Bojanánál végződik. Niksic, Gacko, Szpuz, Podgoricza, Zabljak és Antivari Montenegró maradnak.

Európai commissió fog megbízni, melyben a fényes porta és Montenegró is képviselve lesznek, mely megállapítja a fejedelemség végleges határait, midőn a helyszínen a határ általános meghatározását módosítja, úgy a mint szükségessé válik, méltányosnak tartja, mind a két érdekeltnek szempontjából és a két ország nyugalmanak megfelelőleg, és tekintettel arra, hogy minő aequivalenseket tart szükségesnek megítélni.

A Bojanán való hajózás, mely folytonos vizsályt okozott a fényes porta és Montenegró közt, különös szabályozás tárgya lesz, melyet ugyanaz az európai bizottság fog kidolgozni.

2. cikk. A fényes porta véglegesen elismeri Montenegró fejedelemség függetlenségét:

Az orosz császári kormány, az ottomán kormány és Montenegró fejedelemség közti megegyezés rendezni fogja a fényes porta és a fejedelemség közti viszonyok természetét.

Azon pontok, melyek fölött nem jön létre megegyezés, Oroszország és Ausztria-Magyarország döntőbíróvága által fognak elhatározatni.

A jövőben támadható vitáknál és összeütközéseknél, az „territoriális recclamatiókat, Törökország és Montenegró differentiák rendezését Oroszországra és Ausztria-Magyarországra bizzák, melyek közösen döntőbíróvága gyanánt határoznak.

Montenegró esatai utasítatni fognak, hogy a fennebbi határok által nem körített területről a a béke prealiminárik aláírásától számított 10 nap alatt elvonuljanak.

3. cikk. Szerbia függetlensége elismertetik. A mellékelt térképen megjelölt határai a Drina völgyét követik, Kis-Zvorniket és Zakart a fejedelemséghez zárja, és a régi határ mentében halad és Dzevo patak forrásáig Sztilcei mellett. Innét kezdve az új határ a patak folyását követi a Raszka folyóig, és azután a folyót egészen Novi Bazárig. Novi-Bazártól kezdve azt a patakot, mely Mekinje és Tergoviszte mellett folyik, egészen ennek forrásáig, Boszur Planinán át le az Ibar völgyébe, itt a patakhoz közeledik, mely Ribanicz falu mellett e folyóba ömlik. Ezután követni fogja az Ibar, Szibnicza, Lab, és a Batin-cze patak folyását ennek forrásait (a Grapanicza Planinán). Innét kezdve a gerenczeket követi, melyek a vízválasztót képezik a Kriva és Veterin-cza vizei közt, és azután a legrövidebb uton csatlakozik az utóbbi folyóhoz Mirovaczka patak torkolatánál, a Mirovaczka Planinán átkel és a Moravához tart Kalimanicz falunál. E ponttól kezdve a Morava lesz a határ egészen a Vlosszina folyóig Szajkovecz falunál, ez utóbbihoz, a Ljuberradához és Koukavidza patakhöz fölemelkedvén, átmegy a Szuha Planinán, a Brjilo patakot követi a Nisaváig, e folyó mentében leszál Kronpacz faluig, és innét a legrövidebb uton csatlakozik délkeletről Karavut Baránál a régi szerb határhoz, és ezt követi a Dunáig.

Ade-Kale kiürittetik és leromboltatik.

Török-szerb bizottság orosz meghatalmazott jelenlétében három hónapi határidő alatt a helyszínen fogja véglegesen megállapítani a határvonalat, és végleg rendezni a drinai szigetek kérdését. A bizottság munkálataiban egy bolgár delegált fog résztvenni, ha az a bolgár-szerb határral fog foglalkozni.

4. cikk. A muzulmánok, kiknek birtokaik vannak a Szerbiához kapcsolt területen, és a kik a fejedelemségen kívül akarják lakásukat állásztani, megtarthatják birtokaikat, másoknak adván azokat bérbe vagy igazgatás végett. Egy török-szerb bizottság orosz biztos jelenlétében két év leforgása alatt souverain hatalommal fog dönteni minden ingatlan vagyon tulajdonjogának constatálására vonatkozó kérdésekben, melyekben muzulmánok érdekeiről van szó. Ezen bizottság hivatala lesz az is, hogy három év alatt rendezze az államjóságok vagy ájtatos alapítványok (vakuf) eladásának módját, és azokat a kérdéseket, melyek a netán érdekelt magányosokra vonatkoznak. Közvetlen szerződés megkötéséig Törökország és Szerbia közt, mely meg fogja állapítani a fényes porta és a fejedelemség közti viszonyok természetét és formáját, az ottomán császárságban időző vagy utazó szerb aliatvalók a nemzetközi jognak megfelelő elvei szerinti bánásmódban részesülnek.

A szerb csapatok, a fentebbi határok közé nem kerített területről, a békeprealiminárik aláírásától számított 14 nap alatt kivonulnak. (Folyt. köv.)

Az új olasz miniszterium.

Az új olasz miniszteriumról a következőket olvassuk: Cairolai Benedek miniszterelnök Pavia követe, ismert milánói családból származik,

melynek öt tagja harczolt Olaszország függetlenségéért, s három a csatáitól maradt. Cairolai Benedek maga is súlyosan megsebesült Montenánál. Most a negyvenes években van, s eddig republikánus elveket vallott; 2 év óta azonban közeledett a monarchiához. Garibaldinak benső barátja, jó szónok, de politikai idealista. Államhivatalait eddig nem viselt, s így most egyszerre lép a kormány élére.

Zanardelli József belügyminiszter, bresciai születésű. 1848-ban Ausztria ellen küzdött, azután száműzve volt s csak 1859-ben tért vissza, a mikor szülővárosában ügyvéd lett. Mint Iseo képviselője mindig a monarchista baloldalt tartozott. Depretis alatt közmunkaminiszter volt, de ez állásáról önként lemondott, mivel nem helyeselte Depretis vasuti egyezményét. 40 éves, nőtlen, jó szónok s gyakorlati ember.

Corti Lajos külügyminiszter: washingtoni, majd konstantinápolyi követ volt, részt vett a konstantinápolyi conferentiában. Sokkal kevésbé oroszbarát, mint elődei Melageri és Depretis.

Seismithoda Frigyes pénzügyminiszter: velencei, Commachio város követe a parlamentben. Depretis alatt föttikart volt a pénzügyminiszteriumban, de Zanardellival is kilépett. Nemzetgazdasági munkák írója, tehetséges embernek tartják.

Comforti Rafael igazságügyminiszter: nápolyi, előbb ügyvéd volt, azután menekült, most a nápolyi semmitörvényszék főügyésze. Garibaldi diktatúrája alatt szintén igazságügyminiszter volt; Ratazzi kabinetjében szintén.

Bruzzo vezérőrnagy hadügyminiszter, eddig ismeretlen személyiség. Hivatalát csak azért kapta, mivel a tábornokok közül senki sem vállalkozott hadügyminiszterségre.

Martini ellentengernagy, tengerészeti miniszter, nápolyi, de 1849. óta a piemonti hajóhadban szolgált. Jó szervező képességgel bírónak mondják.

Desanctis tanár, a képviselőház alelnöke közoktatási miniszter, nápolyi születésű. Ez az egyetlen tagja a kormánynak, ki nem a baloldaltól, hanem a centrumhoz tartozik. Nagy tudós, tartják, de mint politikus kevesebb szerencséje van.

A delegációkból.

A magyar delegáció márc. 22-én bizalmas értekezletet tartott, s elhatározta, hogy másnap mind a két hetes bizottság összeül, hogy az eltérő határozatok megegyeztetését kísértsék meg.

A másnap tartott gyűlésben Szlavy József bejelentette, hogy a két delegáció bizottságainak értekezletén, a delegációk közötti differentiák kiegyenlítették, oly módon, hogy a költségvetés tételreile elfogadtattak az osztrák delegáció által javasolt változtatások, valamint annak határozati javaslata is. A delegáció hozzá járul a hetes bizottság határozatához.

Ezután Csernátorny Lajos intézett kérdéseket a külügyminiszterhez az orosz-török békeszerződés szövege iránt.

Andrássy gróf kinyilatkoztatja, hogy a szentpétervári cabinet hivatalos közleménye az előzetes békefeltételekre nézve megérkezett, a török kormány részéről eddig hasonló közlés nem történt.

A congressusra nézve, egyes előzetes kérdések merültek fel, melyek iránt Oroszország és Anglia közt folyik az eszmecsere, s így az össze-jövetel napját biztosan meghatározni nem lehet.

A magyar delegáció márc. 23-iki esti ülésén Szlavy bejelentette, hogy a magyar delegáció elfogadja a hetes bizottságok határozatait; és hogy az osztrák delegációtól hasonló nuntium érkezett, és így az egyetértés constatálva van. Ezután Zichy Ferraris jegyző felolvassa a delegatio határozatait értelmében szövegezett törvényeket, melyeket szentesítés alá terjesztenek.

Bécs, márc. 24. A magyar delegáció márc. 24. u. 2 órakor tartott nyilvános ülésében kihirdették a magyar delegációnak szentesített határozatait. Szlavy alelnök kijelenti, hogy a delegáció egyelőre elnapoltatik. [Készenet mond a bizottsági tagoknak közreműködésükért.

Haynald érsek meleg szavakban adott ki-fojezést a bizottság érzelmeinek az alelnök iránt. Ezzel az ülés véget ért.

ORSZÁGGYŰLÉS.

A képviselőház március 23-iki ülésében Simó Lajos benyújtja a gazdasági bizottság jelentését a ház március havi költségvetéseire s február havi számadása tárgyában.

A holnapi ülés napirendjére tűzik ki.

Pauler Tivadar előadó bemutatja az igazságügyi bizottság jelentését a főrendi háznak a büntető javaslatok telt módosításai tárgyában.

Napi rendre tűzésük iránt később fog intézkedés történni.

Következett ezután a napi rend, a provizóriumról szóló tvjavaslat tárgyalása.

Ordódy Pál előadó röviden arra utal, hogy a függőkérdések a mostani provizórium tartama alatt elintézhettek előreláthatólag nem lévén, szükséges e provizórium hatályának meghosszabbítása. Ajánlja a kormány javaslatát. (Helyeslés a középén.)

Lukács Béla hajlandó provizóriumot elfogadni, mely e kérdések elhalasztását hozza ma-

gával; de oly provizóriumot, melynek célja csak a jelen kiegyezés perfectté tétele, nem fogad el. (Helyeslés balról.)

Zay Adolf a tárgyalás módját találja rossznak, s a javaslatban foglalt egyes tárgyakat külön kívánna szavazásra föltétni s tárgyalás alá bocsátani.

Kállay Béni nem szavazza meg a provizóriumot, mert nem tartja elégségesnek a kiszabott időt.

Simonyi Lajos b. nem szavazza meg a javaslatot. (Helyeslés balról.)

Tisz a Kálmán miniszterelnök igen helyesen tartja azon felfogást, hogy a jelen provizóriumot ellenzik azok, kik a kiegyezést nem akarják; de viszont ő, ki a kiegyezést kívánatosnak s az eddigi állapothat jobbnak tartja, ajánlja a jelen törvényjavaslat elfogadását is. (Élénk helyeslés a középén.)

Helgy Ignác a jelen országgyűlést nem tartja illetékesnek a kiegyezés megkötésére, s azért legalább is addig terjedő provizóriumot kíván, míg a nemzet újból nyilatkozhatik. Nem szavazza meg a javaslatot. (Helyeslés balról.)

Erre a javaslat általánosságban elfogadtatik; a részletes tárgyalásnál Zay a második szakaszban a harmadikkal való egybeolvasztását kívánja.

A ház változatlanul fogadja el a szerkezetet.

A javaslat harmadszor való fölolvása a holnapi ülésre tűzetik ki.

Következik az indemnitásról szóló tvjavaslat általános tárgyalása.

Simonyi Lajos b. sürgeti a budget minél előbb való tárgyalását. Kéri a múlt évi pénztári kimutatások utolsójének nyilvánosságára hozatalát, a jelen javaslatot azonban nem szavazza meg. (Helyeslés balról.)

Szóll Kálmán pénzügyminiszter a pénztári kimutatásokra nézve megjegyzi, hogy azokat legközelebb nyilvánosságra hozza. A budgettárgyalás siettelését ő is ohabítja s annak idejében szívesen veszi, ha ebben Simonyi Lajos segítségére lesz. Ajánlja a javaslat megszavazását. (Helyeslés a középén.)

Zay Adolf nem szavazza meg az indemnitást, főleg, mert a miniszter előirányzatainak szoliditásában nem bizik.

Erre föltétni a kérdés; a ház ugy általánosságban, mint részleteiben a fogadja javaslatot.

Harmadszor való fölolvása a holnapi ülésre tűzetik ki.

Következett ezután a ház könyvtári és gazdasági bizottságának jelentése a Ghyocz Ignác félé könyvtár egy részének beosztása tárgyában.

A jelentés a könyvtár egy részének elajándékozását, a másikkal a ház könyvtárába beosztását ajánlja.

Schvarcz Gyula azt kéri, hogy az elosztandó könyvek tartalmában a fővárosi tanítótestület is részesíthessék.

Simonyi Ernő ellenzi a könyvtár szétosztását.

Vécsey Tamás előadó vódi az előterjesztést, Schvarcz Gyula módosítását azonban elfogadja.

A ház 63 szóval 46 ellen mellőzi a könyvtári bizottság javaslatát s Simonyi Ernő indítványát fogadja el.

A képviselőház március 23-iki ülésében a ház március havi költségvetése s múlt havi számadásai jóváhagyatnak s a napidíjak utalványozására elnök telhetalmaztatik.

Ezután harmadszor való fölolvásban elfogadtatnak a provizórium s az indemnitás meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatok, melyek a főrendekhez fognak átküldetni, hogy ez megtörténhesék, a mai ülés jegyzőkönyve hitelsíttetik.

Következett ezután a számvizsgáló bizottság jelentése a ház 1877. augusztustól 1877. december 31-ig vezetett számadásai tárgyában.

A számadások readben találtatván, a fölmentés a ház pénztárnokának megadatik. A ház bevétel 573 ezer forintot, kiadásai 493 ezer forintot tettek. A maradvány a pénztárban elhelyezve találtatott. (Helyeslés.)

A főrendi ház márc. 23-iki ülésén Beöthy képviselőházi jegyző áthozta a provizóriumról s az indemnitásról szóló tvjavaslatokra vonatkozó képviselőházi jegyzőkönyvi kivonatot.

Czirák János sürgősségi indítványt tett, ajánlván, hogy a javaslatok a szokásos formások mellőztével rögtön tárgyalassanak.

Smidogg szívesebben látná, ha nem két hóval, de két évvel hosszabbíthatnák meg a provizóriumot.

Schlauch Lőrincz püspök pártolja a sürgősségi indítványt.

A sürgősségi indítvány elfogadtatván, következett a tárgyalás, melyben a két törvényjavaslat általánosságban ugy, mint részleteiben vita nélkül elfogadtatik s hitelesítettén a mai ülés jegyzőkönyve, az ülés véget ér.

B E L F Ö L D.

N.-Egyed, 1878. március hó.

(Inség. — Kórház.)

A múlt évek elemi csapásainak súlyát, fokozottabb mérvben, csak most kezdjük rendkívüli mértékben érezni; e megye gazdag területének

igen nagy íészén, élelem hiány miatt inség van. Ipar-, kereskedelem, gazdaság pang, kereslet a kívánt mértékben sehol. Ez indította Zey Károly főispán ő mltgát arra, hogy egy inségi-bizottságot alakítsion, mely bizottság elhatározta, hogy élelem és csiraképes vetőmag beszerzése végett belügyminiszter ő mltgához segélyért folyamodjék, s b. Splényi Henrik vezetése alatt egy bizottságot küldött ki sorsjáték rendezése végett.

Belügyminiszter ő nmilghoz intézett kérelemnek csak részben lett eredménye, a mennyiben 5000 frt lett küldve oly módóni kiosztás végett, hogy abból egy negyedrészt könyöradamány gyanánt osztassék ki, a többi pedig — a községit előjárások egyetemleges jótállása mellett — 3 évre 5% mellett kölcsön adassék.

Szép sikere lett a sorsjáték rendezésére tett felhívásnak. Fogarassy Mihály erdélyi püspök ő nmilga, széles körben hálásan elismert jótékonyaságának kiűnő jelét adta itt is, midőn számos értékes nyeremény tárgyon kívül még 200 frtot küldött az inségesek részére.

Értékes és szebbnél-szebb tárgyak oly nagy számmal küldettek, hogy a f. évi april hó 1-én megnyíló kiállítás kétségteleenül többeket fog egyőnyörködtetni, s ismét pár forint gyűl az inségesek pénztárába. A tárgyak kisorsolása april 15-én lesz, s raméljük, hogy a várt 1000 frt kétségteleenül be fog gyűlni az elarusított sorsjegyekből.

Az inség a m.-újvári, csombordi és kis-enyedi járásban a legnagyobb; sem vető magja, sem élelemre valójá nincs a legtöbb földmivesnek, sőt a kisebb birtokosok is drága pénzzel kénytelenek fedezni szükségleteiket. A mint tudjuk, a nmilga közmunka- és közlekedési miniszter ur munkát hajlandó adni, mire nézve pár nagyon szükséges, éppen az inséges vidéken levő utvonalnak kiépítése fog ajánlatba hozatni. Helyesen: mert kétségteleen, hogy azon részben elszigetelt helyek földmívelői és birtokosai leginkább a miatt is vannak sújtva, hogy az év nagy részében a legnagyobb megfeszítéssel is alig tudnak a közelebbi piaczig elvergődni, sokszor pedig ki-mozdulni is teljes lehetetlen. Hogy egy kis indolentia az illető hatósági közegeknél ne fordulna elő, s több erélyességgel mégis csak lehetne jobb állapotot teremteni; tagadhatatlan, csak hogy a hiba rendesen későn ismertetik be.

Nem mulaszthatjuk el említést tenni —ugyis kapcsolatos az inség-üggyel — diszes megyei kórházunkról. A nagy fa-épület be van végezve s csak a teljes felszerelés van hátra. Főispán ur ő mltga már két ízben ajánlott fel 100—100 frtot a szokott m. közgyűlési ebédék helyett s így összesen 200 frtot adott a jótékony célra, mit a megye közönsége és a kórházi bizottság hálás köszönettel fogadott, nygszintén gr. Degenfeld József ur által ajándékozott néhány jó madraczot is.

Vajha a megye derék birtokosai közül még többen akadnának, kik ezen eddig már 40.000 frtnál többre kerülő diszes kórház berendezésére adományokkal járulnának s nevéket egy egy betegágyon szükséges mennyiségű alapítvánnyal megörökítenék.

T. B.

Az erd. muzeum-egylet pénztár állásáról szóló jelentés.

(Felolvastott a f. hó 21-iki közgyűlésen.)

Tiszelt közgyűlés!

Az erdélyi muzeum-egylet pénztárát illetőleg az 1877-ik az januárius 1-től december 31-ig lefolyt évről van szerencsém jelentésemet a következőkbe megtenni.

Az egylet pénztári vagyona, valamint eddig, ugy a múlt évben is három fő osztályban kezelteteti u. m. „Főpénztár”, „Természethistoriai díj alap” és „Arany alap” czim alatt. Ezek közül:

I-ső. A Főpénztár: melynek vagyona, a különböző „értéknekemek” szerint soroltatik elő: u. m.

A. Közhitel papir-bevétel:

Áthozva: 1876-ról 1877-re.

a., Egységes államkötvényben 300 frt.
b., Magyar földhitel papirban 500 frt.
c., Erdélyi földt. ment. kötvényekben 140,826 frt.

Ezekhez gyűlt 1877-ben:

Vásárlás útján: Magyar földh. papir 1200 frt.
Bevételek összege 142,826 frt.

Minthogy pedig, az 1877-ik év folyamán alatt két darab 100 frtos erdélyi földtehermentesítési kötelezvénny kisorsoltatott, a beváltási rendszer szerint:

Kiadott erdélyi földt. ment. kötvényben 210 frt.

Következőleg:

E rovat állománya 1877 végén 142,616 frt.

B., Kiadott kölcsön és elhelyezmény:

Bevételi áthozat 1876-ról:

Kötvényekben és betéti könyvekben 55,606 forint.

Ehez gyűlt 1877-ben:

Takarék pénztári könyvben 8 betét 4866 frt.

Bevételek összege 60,472 frt.

Kiadás, mint leírás:

Pénzüntéti könyvből 10 tétel szerint leírva 4350 frt.

E szerint állomány 1877 végén 56,122 frt.

Megjegyzendő: A „bevételi rovat” szerint 8. tételnél látható 4866 frt, csak ideiglenesen volt elhelyezve kamatozás végett, s a költségi szükségletre visszavetvén 4350 frt, akkor maradt tőke szaporításra 1878-ra 516 frt.

Az ilyen ideiglenes elhelyezmények, mind a bevételben, mint elhelyezmények, mind a kiadásban mint kiadások, s ismét a részenként visszavételkor, mint bevételek fordulnak elő, azonban azok, sem nem új bevételek, sem nem új kiadások, hanem ugyanazon összegnek forgatása.

C. Befizetetlen alapítványról szóló kötvényben.

B.vétel: Áthozva 1876-ról.

Magán kötvényekben 20,239 frt 51 kr.

Ehez gyűlt 1877-ben:

Új alapítvány (Tompá Károlytól) 100 frt.

Bevételek összege lett 20,339 fr. 51 kr.

Kiadás pedig 1877-ben:

Egy befizetett alapítványért (Antos Ferencz-nak 100 frt.

Állomány 1877 végén 20,239 frt 51 kr.

D. Kész pénz-rovat.

Bevétel. Áthozott pénztármaradék 1876-ról 49 frt 99 kr.

10. tétel alatt vissza vett id. elhelyezmény 4350 frt — kr.

Visszafizetett előlegek (Varga és Böhm 130 „ — „

Elhelyezmények után jött kamatok 3073 „ 64 „

Magán kötvénybeli alapítvány befizetett 100 „ — „

Kisorsolt urbéri papir után készpénz 209 „ 50 „

Alapítványi tőkék kamataiból 673 „ 20 „

Közhitelpapírok szelvényeiből 6622 „ 36 „

Részvénnyikjából bejött 150 „ — „

Államjárnulék egy évre 5000 „ — „

Eladott feles könyvek árából 234 „ 04 „

Bevételek összege 20,592 frt 73 kr. o. é.

Jegyzés Ha az elől jelelt 20,592 frt 73 kr. bol kivonjuk az 1876-ról áthozott pénztármaradványt, a forgás alatt lévő ideiglenes elhelyezménybeli visszavételt; a kisorsolt 2 drb. 100 frtos urbéri papírrt kapott összeget, egy befizetett alapítványi tőkét; a visszakapott előleget és az eladott „duplum könyvek” árát, s így összesen 5073 frt 53 kr, a költségek fedezésére befolyt új összeg: 15,519 frt 20 kr.

Kiadás 1877 folyoma alatt:

Ideiglenes elhelyezményre 8 tétel alatt 4866 frt — kr.

Rendszeres fizetésekre kiadva 7697 „ 50 „

Visszavárndó előlegre (Vargának) 100 „ — „

Vásárolt 1200 frt, magyar záloglevélre 1103 „ 52 „

82 darab választmányi utalványra 5128 „ 82 „

Kiadványi átalányra 1500 „ — „

Külön számlára elhelyezve 4 „ 88 „

Posta költségre 3 „ 64 „

Kiadások összege 20,404 frt 30 kr.

Következőleg:

A tak. pénztárbeli bankó-pénz kamataiból	57 frt 17 k.
Lett a bevételek összege 1049 ⁺⁺ és 724 frt 17 k.	
Mint hogy ezen alpból 1877-ben semmi ki nem adatott, maradt az „Arany-alap” állománya: 1877. végén, a fentti, még pedig:	
1. Öt darab könyvény mel-	820 ⁺⁺
lett, jelzőlogra helyezve	
2. Természetben, készletben a pénztárban	129 ⁺⁺
3. A 2201. számú tak. pénz-tári könyvben elhelyezve	724 frt 17 k.

Ezek után tisztelt közgyűlés! Örömmel jelentem azt is, hogy az 1877-ik évben az alapítók sorába lépett Tompa Károly 100 frtnyi alapítványról szóló magán-könyvényvel: és ugyanaz 1877-ik évben egyleti részvényeseké lettek: Dr. Genersich Antal, Mátyás János, dr. Kolozsvári Sándor, dr. Jeney Viktor, dr. Fries Albert és dr. Éltés Károly urak, kiknek neveit, midőn tisztelettel felemlitem, egyszersmind kifejezést adok azon reményemnek, hogy ezen 1878-ik évben, még több tisztelt egyének fognak belépni az egyleti tagjai közé, s így mind szellemileg, mind anyagilag hozzájárulandnak ezen közhasznú intézef megerősítéséhez és felvirágzásához. Ezen hitben és reményben zárom be pénztárnoki jelentésemet. Kötelességemből kifolyóan tartván egyszersmind azt is, hogy bár kedvetlenül felemlítsem, miszerint magán-könyvényeken alapuló alapítványi tőkék hátrálók kamataiból, a 10 és 5 éves szakokra eső részvénydíjakból, s két előleg-részletből az egyletnek összes bevándorlása 24,334 frt 91 k.

Kolozsvárt, mártius 21-én 1878.

Bányai Vitális,

ez időben egyleti pénztárnok.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Nemzeti színház.

III. „Richard ifjúsága” (vagyis: VI. Henrik 3-dik része), Shaksperének e csataképe, került szombaton (március 23.) színpadra E. Kovács Gyulán assz. jutalmául.

Az angol költő e drámája a szó való értelmében újdon, még pedig nemcsak nálunk, hanem az összes magyar színpadokon eddigelő még nem került sehoh előadásra, még a fővárosban sem.

Bármenyire is csodáljuk a Shakspere nagyságát s akár milyem nagy legyező is tiszteletünk, szellemének minden legkisebb enuntiaíójá iránt, mégis, a pietás minden megsértése vagy minden kritikái viszketeg nélkül: kimondhatjuk, hogy bizony a magyar színpadok nem vesztettek semmit, hogy előbb nem hozták színpadra e drámát; s nem fognak veszteni ezután sem.

Meglehet, a Shaksperi nagyság csodálatába elmélyedt aesthetikus, költő vagy színész e drámában óriási szépségeket tud földezeni, tudja élvezni az egész drámát mint olyant; s a kétségtele nélkül visszatérőzi e mű is a nagy szellem képmását, úgy hogy még kevésbé elfogult enthuasiasta is gyönyörködhetik egyes részletek szépségeiben.

De az egész darabot, az újabb színpad igényeit, a nagy közönség ízlését tekintve: III. Richard ifjúsága, — mint ahogy E. Kovács Gy. VI. Henrik harmadik részét elnevezte, — nem való a már többé színpadra. A folytonos csatározás, az a sok öldöklés, a fehér és piros rósa közötti vérszórás, a sok áldozati áldozatoknak szemlélete, mindez nem tudhat a mai színházi közönségben érdekeltet. Inkább nevelés ingere az, mit a darab majd minden jelenete a nézőben fölkel, kit a vége felé már idegesség is tesz az a sok gyilkolás, kardcsörgés, ágyumoraj.

Még Richard alakja érdekelte a szombati közönséget úgy ahogy, s ez is csak azért, mert e szörnyet, — kit itt ifjúkori fejjel és színnel, — a későbbi jellemét annyira megvilágosító méltó, királygyilkos környezetben mutat be a szerző, — a róla nevezett mesteri tragediából ismerünk, de tulajdonképp csak itt értjük át egészen.

Egy szóval: érdekes curiosumnak magjarta ugyan e dráma színpadhozatala, amilyet azonban a brit költő-óriás inkább a nagy közönség által is táplált pietás érintetlenül megőrzése érdekében minél kevesebbet oajtunk.

Ami az előadást illeti, ha a hatást tekintjük, alig állott a leggyöngyöbb előadások színvonalán, a minék természetesen részben a darabmagy az oka, de sokkal nagyobb részben az előadók maguk. A legszörnyűsebb harci vagy gyilkolási jeleneteket némelykor csaknem hangos nevetéssel fogadta a közönség. Egyedül még E. Kovács Gyula (Richard) játéka képezett kivételt e tekintetben; a többi szereplők azonban csaknem mind hozzájárultak ahoz, hogy a darab minél kevesebb igaz drámai hatást keltsen.

Mondanunk sem kell, hogy ennek legnagyobb részt üres, hamis páthosok és színfalhozogató kiabálások volt az oka. Némelyik „hős” nem elégedett meg azzal, hogy leszúrta ellenét, hanem még többször is megszúrta azt az rettenetes (cachirozói) kardjával, sőt még meg is forgatta az áldozat keblében. Az efféle, még ha benne van is az instructióban, el kell hagyni, mert utóvégre is a borzalom, az elszörnyűködés célzott érzelmei helyett nevetést kelt a nézőben. Különben a csataképek kiállításai igen si-

került; mindegyiket zajosan megtapsolták. A jutalmazottat is igen jól fogadta a nem nagy-közönség s tisztelői részéről több korszor repült lábaihoz első megjelenésekor.

95-ik közlemény az árvaházra történt adakozásokról.

Részvényesek 2 frt évi díjjal.

Gál Simonné 1 részvény, Simsik Antalné 1, Schemmel Sámuel 1, Kun Albertné 1, Bartalics Lajosné 1 részvény.

Összesen 5 részvény, 10 frt évi összeg.

Ajándékok.

A kolozsvári takerék-pénztár 100 frt.

Felszerelési ajándékok.

Tauffer Ferenc 3 frt áru virág és vetemény magot, ft. Veszely Károly 15 drb „Egyházi ének-könyv”-et.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében hálás köszönetünket.

Kolozsvárt, 1878. márcz. hó 26-dikán.

Br. Bornemisza Ignác z n é, elnök.

Szász Domokosné, titkár.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. március 26.

— **A király ő felsége** Ferenc József erdélyi unitárius püspököknek, a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **A philharmóniai** társaság, mely az erdélyi résznek kétségtelenül első emű intézménye, jövő vasárnap fogja megtartani első hangversenyt a színház helyiségében, mint az előjelek mutatják rendkívüli érdeklődés mellett. A később közlendő programmban részletesebb tudósításokat is fog a közönség nyerni e részben, most csak azt jegyezzük meg, hogy a zenekar a lehető legimposansabban van képviselve. Első hegedű 10, második hegedű 8, viola 6, cello 6, nagy bőgő szintén 6 lesz, ezenkívül pedig a székségteltő fa- és réz fuvóhangszerek a kellő számban; kétségtelenül sincs afélől, hogy a t. közönség érdeme szerint fogja méltányolni e szép vállalatot.

— **Balogh Györgyné** urasszonytól, e hó 25-ről keltezve, a következő sorokat vettük: Igen tisztelt szerkesztő ur! A „Magyar Polgár” március 16-iki számában egy személyesen érdeklő, a valóságnak meg nem felelő közlemény tétetvén közzé, siettem arra, ugyancsak a „Magyar Polgárban” kijelenteni, miszerint a közlemény azon része, mintsa Benedek József urnak, legjobb akarata mellett sem sikerült volna szerződtetni, nem alapszik valóságon, mivel Benedek József ur nekem semmi szerződési ajánlatot nem tett. Ezen nyilatkozatomat a „Magyar Polgár” igen tisztelt szerkesztője, lapja március 17-iki számában közzé tette ugyan, de oly megjegyzései kíséretében, melyek nemcsak nyilatkozatomat egyenesen elferdítik, hanem a mellett azt akarják a közönséggel elhitetni, mintha nyilatkozatom tévedésen alapult volna, azaz magyarul mondva, a „M. P.” érdemes szerkesztője azt állítja, hogy nyilatkozatomban nem a valóságot adtam elő; sőt hivatkozik Benedek József ur teendő nyilatkozatára. Én tehát vártam, míg napig azért, hogy a „Magyar Polgár” szerkesztője által ez ügybe bevont Benedek József urnak legyen alkalma a K. Papp Miklós ur megjegyzéseit igazolni. Ezen igazolás elmaradt, el kellett maradnia, de mert a „Magyar Polgár” igen tisztelt szerkesztője engem védtelen nő, oly bókka tisztelt meg megjegyzéseiben, melyhez hasonlóan kitenni magam nem akarom, megböcsöt ha ezáltal többé becses lapját nem, hanem a „Kelet”-et bátorídom igénybe venni, hogy igazolásomat előadhassam. Teszem ezt azon meggyőződésben, hogy a „Kelet” tekintetes szerkesztője igazolásomnak helyet ad, s bizonyára hasonlókra nem érdemesít. Itt kijelentem, hogy nyilatkozatom igazolása csak is a „Magyar Polgár” igen tisztelt szerkesztőjének megjegyzéseire, s erre is csak azon okból vonatkozik, hogy a közönségnek alkalmat adjak meggyőződést meríteni a felől, miszerint nem volt okom nyilatkozatomban a valóságot elhallgatni, s nem valót mondani vagy is tévedni. Én nem mondtam, hogy szerződésre felkértem nem lettem, sem nem állítottam, hogy a felkérés folytán feltételeimet be nem adtam, hanem mondtam azt, hogy nekem a művezető ur mai napig szerződési ajánlatot nem tett. Ezt igazolja az ide zárt levél, melynek közlését a tks. szerkesztő urra bízom a megjegyzem, hogy e levél feltételeimre adott válasz, a melyben az el van mind mondva, hogy a művezető ur mit nem akar, de az hogy tulajdonképp mit akar, szépen el van hallgatva. Így levél tartalmát tekintheti a „Magyar Polgár” érdemes szerkesztője szerződési ajánlatnak, én csak eszemmel nem tudom annak tekinteni s ez értelemben voltam kénytelen reá választ adni. A mi feltételeim súlyosságának a „Magyar Polgár” érdemes szerkesztője által felhozott vádját illeti, azzal szemben kénytelen vagyok kijelenteni, hogy azok ugyanazonosok az általam négy év óta élvezetekkel, melyeket csodálatos dolog, de eddig súlyosoknak nem találta, s hogy a tapasztalat sem bizonyította olyanoknak, arról a „Magyar Polgár” igen tisztelt szerkesztője, ha akar, azt hiszem meggyőződhetik. Kérve a tks. szerkesztő urat közlésemem kiadására, szíveségibe ajánlott vagyok lekötelezettje, Baloghné.

— **Wendler Frigyes**, városunk nyugalmozott polgármesterét tegnapelőtt (március 24.) temették el nagy részvét mellett. A pályaudvarhoz, hová a délutáni vonattal érkezett meg a néhai holtteste Budapestről, már 3 órakor nagy részvő közönség gyülekezett ki, melynek sorai-
ban ott láttuk az összes városi hatóságokat és a városi képviselőket, élőkön a főispánnal és a polgármesterrel és városunk minden rendű osztályából számtalant. A holttest fölött Máday János luth. első pap tartott megható hangon bucsuztatót és a „Polgári dalegylet” énekelte egy gyászalt, mely minden formászerű felszólítás nélkül jelent meg és adott közreműködésével kifejezést az elhunyt iránt városunk minden körében nyilvánult általános tiszteletnek. A gyászmenet aztán megindult a luth. külön sarkitjébe kísért a néhaiak hült tetemeit, a hol azok a „Polgári dalegylet” által előadott gyászdal után átadták az örök nyugalomnak. Béke anyala virasszon a derék férfi porai felett, ki az önkényuralom legválságosabb napjaiban is annyi tapintattal tudta vezetni Kolozsvár adminisztrációját!

— **A kolozsvári** kereskedelmi és iparkamara f. hó 30-án d. u. 4 órakor közgyűlést tart, a melynek főbb tárgyai: az iparostanonczok iskolázatásáról szerkesztett szabályrendelet terve, a Marosán építendő hidak lábainak távolsága egymástól tekintettel a tutajozásnak, a honvédség felszerelésére vonatkozó országos enquette jegyzőkönyve stb.

— **Ferenc József**, az unitáriusok püspökétől, egy, azon egyház lelkeszeire nézve igen hasznos, házgyógyító könyv jelent meg legutóbb a Franklin-társulatnál: „Egyházaskezelési dolgozatok” (ágendák). A csinosan kiállított kötet, emelkedett hangulatú és általában igen jó magyaros irányú alkalmi beszédek tartalmaz, keresztele, urvasorára és esküvőkre. Ára 1 frt. 70 k.

— **Hymen**. Kovács Kelemen, felvinczi kir. járásbíró, tegnap (hétfőn) vezette oltárhoz Kolozsvárt a szép Szabó Luiza kisasszonyt. Hosszu és zavartalan boldogságot kívánunk a szép frigyre! A fiatal pár még az nap elutazott a vőlegény lakhelyére: Felvinczre.

— **A kolozsvári** m. kir. állami tanítóképző növendékei által mult vasárnap rendezett Eötvös emlékünnepegy igen szépen folyt le. A gyakorló iskola terme is szűknek bizonyult beily alkalmára, mely a szó valódi értelmében zsúfolásig tömve volt közönséggel. Ott láttuk a többek között tanfelügyelő Kethely József urat, a képezdei ig. tanács több tagját, a két képezdetanári karát, a nöképező növendékeit, számos tanügybarát stb. Az ünnepély 12 órakor kezdődött. A csinosan egybeállított műsorozat minden egyes pontja igen jól sikerült, miért nem teheljük, hogy ez alkalommal dícsérettel ki ne emeljük képezdei zenetanár Boór Gerő urat, ki ez intézet egyik éltető eleme, fáradhatlan és lelkiismeretes tanára. A növendékek közül dícsérettel érdemelnek Finta G. III. oszt. növ. kitűnő zongora és hegedű játékaért, Hosszu Ferenc III. oszt. növ. a Pehér József II. oszt. növ. által írt Oda elszavalásáért, kitüntek továbbá Táljai Gy. hegedű, Berce Gy. és Baló J. III. oszt. növ. zongorajátéka által. y. s.

— **Özv. Guárdásony Bonaventuráné** született Schubert Eleonora, életének 86-ik, özvegységének pedig 10-ik évében f. hó 24-én reggeli fél 9 órakor végelgyengülés következtében jobb létre átszenderült. Földi maradványai ma d. u. 4 órakor fognak belső-szénutezár 10. számú házban lévő lakásából a közös sarkterben férje mellé örök nyugalomra elhelyeztetni.

— **Szekely Lajos** ügyvéd, e hó 24-én, 78 éves korában, M.-Vásárhelyt meghalt.

— **A nagy-szebeni** külvárosi róm. kath. egyház tanácsa a szegény kül tanulókat segélyező alapja javára f. év április 6-án a Teresianum árvaház termében műkedvelő színi és dal-estélyt rendez.

— **Pályázat** van hirdetve két postatiszti esetleg két postahivatali gyakornoki állomásra a nagy-szebeni postakörletben 300 frt biztosíték mellett 600 frt évi fizetés és 100 frt lakpénzzel illetőleg 300 frt segélydíjjal. A kérvények három hét alatt a nagy-szebeni postaigazgatósághoz intézendők.

— **A segesvári** honvéd huszár osztály megvizsgálása céljából Ghyoz Béla tábornok Segešvárt két napot időzött, f. hó 23-án pedig Erzsébetvárcsra ment az ottani gyalog honvéd zászlóaljat megvizsgálni.

— **Szuek György**, a n. enyedi ev. ref. Bethlen-főtanoda karnagya, hosszias betegeskedés után elhunyt. Neve a kolozsvári közönség előtt is ismeretes, mint az ev. ref. collegium volt karnagyá. Igen szép képzettségű és tehetségsű egyén volt — s hogy mégis — általán véve mindig nem mutatott fel elegendő eredményt, kissé türelmetlen modorának kellett tulajdonítani. Temetése f. hó 24-én vasárnap nagy részvéttel történt. Az ifjuság, a tüzoltók s a népszerűség társulatok zenekarai egymást felváltva működtek. Az elhunyt a szabadságharcban is részt vevén, az 1848—49-ki honvédek szép számmal a temetkezési zászló előlívete mellett testületileg jelentek meg. Mialatt a sirt behantolták, a népszerűsek: Mi piroslik ott a sikon . . . ismert dallamát zenélték.

— **Neorolog**. Haurik József, Seps-Szentgyörgy város veterán postamestere szombaton d. e. 11 órakor, életének 79-ik, postamestere szol-

gátának 55-ik évében jobb létre szenderült. Béke poraira!

— **A „Szolnok-Doboka”** szerkesztőcsere. Török József, a szamosujvári járás szolgabírája állomásáról lemondván, a szolgabírói teendőkhöz végzésre Pánczél János megyei aljegyző, s a „Szolnok-Doboka” felelős szerkesztője küldetett ki, minek folytán nevezett lap szerkesztését Kovács Sámuel vette át.

— **A német császár** e hó 22-én ülte 81-ik születésnapját. Most ő a legidősebb uralkodó.

— **Leo pápa** Franchi államtitkár kijelentése szerint nem ellensége hazájának; a világi hatalom nem dogma, s a pápa Olaszországtól csak azt kívánja, biztosítson oly állapotot, mely a szent-
szék teljes szabadsága tekintetében nem kelt aggodalmat.

— **A hagymáz** Oroszország összes európai tartományaiiban nagy mértékben pusztít, s állítólag Galicziában is tömeges megbetegedési esetek fordulnak elő. Az erzerumi orosz helyőrség létszámából naponként 300 ember betegszik meg. A kaukasszi tartományokban a marhavész is nagy mértékben pusztít.

— **A persa sah**, mint a bécsi persa consulatusnak Teheranból jelentik, a jövő hét végén kezdi meg nagy utazását. Ezuttal Tebtis és Tiflis felé indult utnak. A sah és kísérete számára egy bécsi szállodában 35 szobát tartanak készen. Bécsben tíz napig fog tartózkodni.

— **A Simméré-pörben** e hó 23-án hozta meg a bécsi esküdtsek az ítéletet. Simmérént részben egyhangulag, részben tíz szóval 2 ellen bírócsnek ítélték, vádlott társait azonban (szüleit, Sulcz Jánost és Henrietét) fölmentették. A törvényezék erre vádlottat 15 évé nehéz börtönre ítélte. Maga a tárgyalás, mely vagy négy tárgyalási napon át húzódott, igen érdekes mozzanatokat tüntetett fel. A bűnösét tárgya ismertetése volt lapunkban s így csak utalunk rá, mint társadalmi körjelenségre. Vádlott nő az egész vádat (tudvalóleg egy szolgálgó megmérgezését s azzal egybekötött rablást) úgy igyekezett fölmenteni, mint egy, a pörben szintén szerepelt gr. Coronini arra irányzott tervét, ki állítólag vele szerelmi viszonyban lévő, váltókra töle kölcsönt is vett, hogy őt elítéltetvén, a kölcsön visszafizetésétől megmeneküljön, s váltóit is visszakapja. Minthogy az elrablott tárgyakat vádlott nő lakásán majd mind megtalálták, azt állította, hogy ezeket Coronini valami rejtélyes módon csempészte oda. S mint-hogy a megmérgezett szolgálgó — kit gyors orvosi segély szintén megmentett — reá ismert vádlottára, s határozottan állítja, hogy a kérdéses ital ő adta neki: Simmérént arra hivatkozott, hogy Coronini több ízben fenyegette őt, hogy egy nő ismerőse felhasználásával, ki hozzá hajzáralig hasonló, még nagy bajba fogja őt keverhetni. Vádlott nő férje különben vendégül házi szolgálta; ez azonban vádlottat nem akadályozza abban, hogy azt ne állítsa, mikép másfélősdzáz forintra menő vagyonuk volt; férje a vendégülében s egyebütt a szolgálgókat csak azért üzte, „hogy nagy urak társaságában mozoghasson.” Ez utóbbi állításának volt is némi tévedés alapja, mert nagy látszik az osztrák anisztokrácia több, vagyonilag alá szállott tagja alkudozásokba s érintkezésbe bocsátkozott vele gazdag külföldi házasság kötése végett, a mit ő nevével igért közvetíteni, ki (a vádlott által állított szerelmi viszony pusztá koholmány lévén) ezért előleges díj fejében adta át neki ama ezer forintról szóló váltót, melyről vádlott erősen azt állítja, hogy tényleg fölvetett pénz fejében jutott birtokába, több osztrák mágna erre vonatkozó levelezését is fölolvasták — a név kiméletes elhallgatásával. Egy esetben csakugyan sikerült vádlottnak 20,000 forintnál nagyobb összeget kicsikarni házasság miatt; itt — az úgy nagyon homályosan került csak szóba — úgy látszik, hogy valamely előkelő férfi nevéjéről zsarolta ki az összeget azért, hogy a nő előéletéről ne áruljon el a férj előtt semmit. Mikor a közváltó ez ügyet szóba hozta, vádlott így felelt: „Azt az esetet méltóztatik érteni, mikor az esküvőre a miniszter urak már mind együtt voltak . . .” Ez mutatja, mily előkelő köröket érintett a dolog. A raffinrozott nő összes fogásai a tárgyalásban mind hiába voltak; kiderült; hogy a fívekből való méregkeverés rendszerint üzte; kiderült, hogy egy ízben nagyon gyanus körülmények közt üttött ki drágán biztosított házában tűz, s hogy cselédjén, ki akkor nála volt s terhelő dolgokat kezdett e felől beszélni, csakhamar lelki bajok vettek erőt, melyek az elbuktatást bizonyos stádiumába, majd az örültek házába vezették; kiderült, hogy gr. Coronini is egyszer nála hirtelen, több napig tartó rosszul lét vett erőt a nála magához vett ital következtében; kiderült végre, hogy a Deloma-féle rablás alkalmával a szolgálgó elkövetett mérgezés is a nála készült s föl is talált szerekekkel történt s így gyanu minden kétsége eloszlott s maga a védő ügyvéd is nem a fölmentést, csak az ítélet lehető enyhítését kérte.

— **Borzasztó gyilkosság.** Antwerpenben most egy iszonyu bűnesetet tárgyalnak. Egy Mostag nevű kőfaragó meggyilkolta nejét, csonthajráit leaprította a húst és utóbbi a meny-nyire constatálni lehetett, 153 darabra aprózta szét. Mostag egész nyugodtan beszélt, hogy ahul-lát elrejtendő, addig vagdalta azt, míg késő eltempult. Tettről a bíróság előtt igen higgadtan beszélt.

— **Egy király, ki lop.** Tahiti szigetén nagy megbotránkozást keltett, hogy az állam-fő 50 darab aranyat ellopott az állampénztárból.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

8-ik szünet. Kolozsvárt, szerdán, mártius 27-én 1878.

Szentgyörgyi István jutalomjátékául: új betanulással:

JEAN CLAUDE

vagy

a párisi bérkocsis.

Dráma 2 szakaszban. Irta: Bouchardi. Brukna után fordította Szigeti J.

1-ső szakasz. Az árulás két felv. Történik Savoyardban 1795 II-ik szakasz. A bérkocsis 4 felv. Történik Párisban idő 1813.

Kezdeté pontban 7 órakor.

A „KELET” magán táviratai.

Feladatott Budapestben márcz. 26. 11 ó. 30 p. d. e. Érkezett Kolozsvárra márcz. 26. 11 ó. 45 p. d. e.

Oroszország visszatartását Anglia követelését a teljes békeponthoz elterjesztését illetőleg; a „Times” kijelenti, hogy ezzel elesik azon feltétel, melylyel Anglia a kongressuson részt vett volna; Párisban ezzel egyidejűleg Franciaország és Olaszország elmaradását is valószínűnek tartják.

A „Norddeutsche Allgemeine” kétfelkedi a kongressus sikerében.

Gr. Andrássy nem csatlakozott az oroszok felfogásához e kérdésben, csak közvetit.

Budapestben Stourdzt, Ghikát a román deputatio meglátogatta, panaszokdott Oroszország magatartásán, kijelenték, hogy nincs más mód, mint csatlakozni a nem szláv népekhez Oroszország ellen.

Érték- és váltófolyam.

1878. március 21.

Magyar aranyjáradék	89.—
„ kincstári utalv.	1 kibocsát . 110.75.
„	2 „ . . . 110.75.
„ keleti-vasut elsőbbség 2	74.—
„	„ . . . 66.40.
„	„ . . . 98.75.
„	„ . . . 78.60.
„	„ . . . 77.30.
„	„ . . . 75.20.
„	„ . . . 84.50.
„	„ . . . 80.50.
„	„ . . . 62.50.
„	„ . . . 66.35.
„	„ . . . 74.15.
„	„ . . . 111.40.
„	„ . . . 797.—
„	„ . . . 231.50.
„	„ . . . 224.20.
„	„ . . . 106.25.
„	„ . . . 5.62.
„	„ . . . 9.57.
„	„ . . . 58.80.
„	„ . . . 119.30.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Békésy Károly.

Nyilatkozat.

Alfölirott kedves kötelességemnek tartom, t. Czetz János ur kezelése alatti temetkezési intézetnek (ezelőtt Tamási testvérek) teljes elismerésemet nyilvánítani azon bugalom és odaadásért, melyet elhunyt menyem Bogdánffy Antalné szül. Szenkovich Klára temetése rendezése körül kifejtett. Ezen nyilatkozatom tiszta szívűből teszem, és a szomorú tapasztalás által indítatva érzem magam, t. Czetz János ur temetkezési intézetét, mint legmegbízhatóbbat, a n. érd. városi és vidéki közönség szíves pártfogására ajánlani.

Kolozsvárt, márcz. 25. 1878.

Özv. Bogdánffy Gáborné, sz. Török Rozália.

V.

Egy olcsó gyógyszer.

Igen sokan, kiknek foglalkozásuk egész napot át távol tart lakásuktól, ha meghűlés, gyuladás vagy nyálkahurut, köhögés vagy a tüdő és torok más betegsége által megládatatnak, képtelenek e testrészt szükségesebb ápolására.

Ezeknek Gyógyító kátrány-tokocsák használatát által, melyek a különféle hűsítő és mell-pasztiillák használatát egészen feleslegessé teszik, teljesen segély nyújthat. Elegendő erre az illető minden étkezéskor két vagy három ily tokocsát bevenni s mintán egy üvegbe 60 tokocsát tartalmaz, ezen oly hatályos gyógymód, mely azon kívül, hogy minden más gyógyszer használatát feleslegessé teszi, nem kerül többé, mint naponta 10—20 krjézára.

A sok utánzás után felismerhetése végett különösen figyelembe veendő, hogy minden üvegese címkéjén Guyot ur aláírása háromszínű nyomásban van feltüntetve.

Raktár Kolozsvárt, Székely Miklós gyógyszerész urnál.

